Lietas Nr. A420237724
A42-00645-25/3
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0514.A420237724.3.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025.gada 14.maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese M. Miķelsone,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc Veselības ministrijas pieteikuma par 2019.gada 9.oktobra Kompensācijas līguma Nr. 01-32.2.5/383/2019 par darba vietu reģionā VSIA "Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca" izpildes pareizību un pienākuma uzlikšanu /Persona A/ atmaksāt kompensācijas summu 1210,62 *euro*.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja Veselības ministrija ar atbildētāju /Persona A/ 2019.gada 9.oktobrī noslēdza Kompensācijas līgumu Nr. 01-32.2.5/383/2019 par darba vietu VSIA "Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca" (turpmāk arī – Slimnīca) māsas palīga profesijā (turpmāk arī – Līgums).

Slimnīca ar 2023.gada 13.februāra rīkojumu Nr.37 "Par darba līguma uzteikumu un atbrīvošanu no darba" izbeidza ar atbildētāju darba tiesiskās attiecības ar 2023.gada 13.februāri.

Pieteicēja ar 2023.gada 27.jūnija lēmumu Nr. 01-32.2.1/2848 lauza Līgumu atbilstoši tā 4.1.2. un 4.2.3.apakšpunktam un uzlikta atbildētājam pienākumu atmaksāt saņemto kompensāciju 1210,62 *euro* (turpmāk – Lēmums). Lēmumam tika pievienots rēķins Nr. 2019/383-1 par kompensācijas atmaksāšanu līdz 2023.gada 20.jūlijam.

Konstatējot, ka atbildētājs nav uzsācis atmaksāt kompensāciju, pieteicēja 2023.gada 4.oktobrī sastādīja paziņojumu Nr. 01-32.2.1/4344, kurā lūdza atbildētāju ne vēlāk kā līdz 2023.gada 15.oktobrim labprātīgi atmaksāt kompensācijas summu 1210,62 *euro*.

[2] Nekonstatējot maksājuma veikšanu, pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Atbildētājam bija jānostrādā Slimnīcā atbilstoši Līgumam vismaz līdz 2024.gada 8.oktobrim ieskaitot.

[2.2] 2023.gada 28.aprīlī pieteicēja nosūtīja atbildētājam vēstuli Nr. 01-32.2.1/1997, kurā informēja atbildētāju, ka viņam ir iespēja trīs mēnešu laikā (līdz 2023.gada 13.maijam) nodibināt jaunas darba tiesiskās attiecības citā atbalstāmajā ārstniecības iestādē reģionā un par to nekavējoties jāinformē pieteicēja. Pretējā gadījumā

būs jāatmaksā kompensācijas daļa par nenostrādāto laika periodu.

[2.3] Atbildētājam pienākums atmaksāt naudas līdzekļus rodas gan no noslēgtā Līguma, gan no normatīvā akta – Ministru kabineta 2017.gada 21.marta noteikumiem Nr.158 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.5.specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieejamību ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām, kas sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās iedzīvotājiem, kas dzīvo ārpus Rīgas" īstenošanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.158). Turklāt kompensācijas atgūšana noteikumu Nr.158 43.punktā ir noteikta imperatīvi un bez iespējas vērtēt kompensācijas piešķiršanas nosacījumu neizpildes iemeslus. Līdz ar to kompensācijas atgūšana ir jāveic, balstoties vienīgi uz fakta konstatāciju par kompensācijas piešķiršanas nosacījumu neizpildi.

Pieteicējai, atbilstoši noteikumu Nr.158 43.punktam, nav pilnvaru atbrīvot atbildētāju no kompensācijas atmaksāšanas par nenostrādāto laiku.

[2.4] No nepieciešamajiem pieciem gadiem jeb 1827 dienām atbildētājs ir nostrādājis 1224 dienas. Nenostrādāto dienu skaits ir 603 dienas.

[2.5] Uzturēšanās izmaksu kompensācijas nav jāatmaksā, jo minētās kompensācijas darbības periods ir 24 mēneši un tas beidzās pirms Līguma izbeigšanas.

[2.6] Atmaksājamais kompensācijas apmērs ir 1210,62 *euro*, tajā skaitā: 864,73 *euro* no vienreizējās kompensācijas par darba vietu reģionā un 345,89 *euro* no vienreizējās papildu kompensācijas par katru ārstniecības personas ģimenes locekli.

[2.7] Līguma 5.3.apakšpunktā ir noteikts, ka par kompensācijas neatmaksāšanu noteiktajā termiņā kompensācijas devējs par katru nokavēto dienu var aprēķināt līgumsodu 0,5 % apmērā no atmaksājamās summas. Vienlaikus noteikumos Nr.158 nav paredzēts līgumsods par kompensācijas atmaksāšanas termiņa nokavējumu. Tādēļ pieteicēja piesaka atbildētājam tikai prasījumu par kompensācijas atmaksāšanu bez līgumsoda piemērošanas.

[3] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumu par pieteikumu tiesai nesniedza.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo un ceturto daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami lietas izspriešanai un pieteicēja ir piekritusi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, savukārt atbildētājs nav sniedzis viedokli par lietas izskatīšanu. Līdz ar to tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[6] Saskaņā ar noteikumu Nr.158 5.punktu specifiskā atbalsta mērķis ir uzlabot pieejamību ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām, kas sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās – sirds un asinsvadu, onkoloģijas, bērnu (sākot no perinatālā un neonatālā perioda) aprūpes un garīgās veselības jomā – iedzīvotājiem, kas dzīvo ārpus Rīgas.

Atbilstoši noteikumu 13.2., 16.1. un 16.2.apakšpunktam viena no atbalstāmajām darbībām ir pasākumi ārstniecības personu piesaistei, kas ietver izmaksas ar mērķi stimulēt ārstniecības personas pārcelties uz darba vietu reģionos (ārpus Rīgas), tajā skaitā: 1) vienreizēja kompensācija ārstniecības personām par darbu reģionos; 2) ikmēneša uzturēšanās izmaksu kompensācija ārstniecības personām.

Noteikumu 18.[1] punkts paredz, ka par atbalstāmajiem pasākumiem ārstniecības personu piesaistei un šo noteikumu 16.punktā minētajām izmaksu pozīcijām projekta iesniedzējs un ārstniecības persona slēdz līgumu par kompensācijas saņemšanu.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka Līgums par darba vietu Slimnīcā māsas palīga profesijā tika noslēgts 2019.gada 9.oktobrī, tai pašā dienā atbildētājs arī uzsāka darbu Slimnīcā. Atbildētājam tika piešķirtas un pēc Līguma noslēgšanas izmaksātas kompensācijas par kopējo summu 7268 *euro*.

Līguma 1.2.apakšpunktā noteikts, ka kompensācijas saņēmējs [atbildētājs] apņemas strādāt vismaz piecus gadus pilna laika slodzē, sniedzot valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus, māsas palīga profesijā atbalstāmajā ārstniecības iestādē – Slimnīcā. Papildus tam Līguma 3.2.1.apakšpunktā noteikts, ka atbildētājs uzņemas pienākumu strādāt atbilstoši Līguma 1.2.apakšpunkta nosacījumiem.

Pieteicēja saņēma Slimnīcas 2023.gada 13.februāra rīkojumu Nr.37 "Par darba līguma uzteikumu un atbrīvošanu no darba" par to, ka darba līgums tiek uzteikts nekavējoties 2023.gada 13.februārī, ņemot vērā atbildētāja pieļautos darba pārkāpumus. Tāpat pieteicēja ir noskaidrojusi, ka pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas 2023.gada 13.februārī atbildētājs nav uzsācis jaunas un noteikumiem Nr.158 atbilstošas darba tiesiskās attiecības.

No nepieciešamajiem pieciem gadiem jeb 1827 dienām atbildētājs ir nostrādājis 1224 dienas. Nenostrādāto dienu skaits ir 603 dienas.

[8] Saskaņā ar noteikumu Nr.158 43.punktu finansējuma saņēmējs atgūst šo noteikumu 16.1., 16.2. un 16.3.2.apakšpunktā minēto kompensāciju proporcionāli nenostrādātajam laikam, ja ārstniecības persona neizpilda šo noteikumu 20.1.1. un 20.1.2.apakšpunktā minētos nosacījumus par ikmēneša uzturēšanās izmaksu kompensācijas atbilstību vai nenoslēdz šo noteikumu 18.5.apakšpunktā minēto līgumu, vai pirms termiņa laužšo noteikumu 17.1.3. un 18.5.apakšpunktā minētos līgumus, vai darba attiecību pārtraukums vai laiks, kad netiek pildīti kompensācijas līguma nosacījumi, pārsniedz trīs mēnešus piecu gadu periodā un finansējuma saņēmējs nepagarina kompensācijas līguma darbības termiņu.

Tātad noteikumi vispārīgi paredz finansējuma saņēmēja pienākumu atmaksāt kompensāciju proporcionāli nenostrādātajam laikam.

[9] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājam bija pienākums vismaz piecus gadus nostrādāt pilna laika slodzē māsas palīga profesijā atbalstāmajā ārstniecības iestādē – Slimnīcā, kā arī nav strīda, ka atbildētāju ar 2023.gada 13.februāri atbrīvoja no darba Slimnīcā. Kā redzams no lietas materiāliem, atbildētājs darbu Slimnīcā māsas palīga profesijā uzsāka 2019.gada 9.oktobrī, tātad atbildētājam atbilstoši Līguma 1.2.apakšpunktam bija jānostrādā Slimnīcā vismaz līdz 2024.gada 8.oktobrim ieskaitot.

Tāpat lietā nav strīda, ka atbildētājs trīs mēnešu laikā (līdz 2023.gada 13.maijam) nebija uzsācis jaunas darba tiesiskās attiecības citā atbalstāmajā ārstniecības iestādē reģionā. Tādā veidā atbildētājs pārkāpa Līguma 3.2.6.apakšpunktu, un atbilstoši noteikumu Nr.158 43.punktam atbildētājam ir jāatmaksā kompensācijas daļa par nenostrādāto laika periodu. Minētais Līguma apakšpunkts arī noteic, ka atmaksājamā summa tiek aprēķināta no dienas, kad tiek pārtraukts Līgums proporcionāli par nenostrādāto laiku no Līguma 2.1.punktā izmaksātās summas.

Atbildētājam tika piešķirtas un pēc Līguma noslēgšanas izmaksātas kompensācijas par kopējo summu 7268 *euro* (vienreizēja kompensācija par darba vietu reģionā 2620 *euro*, vienreizēja papildu kompensācija par katru ārstniecības personas ģimenes locekli 1048 *euro* un uzturēšanās izmaksu kompensācija 3600 *euro*). Pieteicēja norāda, ka uzturēšanās izmaksu kompensācijas (3600 *euro*) atmaksāšana konkrētajā gadījumā nav jāveic, jo šīs kompensācijas darbības periods ir 24 mēneši, un tas beidzās pirms Līguma izbeigšanas.

No nepieciešamajiem pieciem gadiem jeb 1827 dienām atbildētājs ir nostrādājis 1224 dienas; savukārt nenostrādāto dienu skaits ir 603 dienas.

Tiesa, pārbaudot pieteicējas aprēķinu par atmaksājamās kompensācijas daļu, secina, ka tas ir pareizs:

Kompensācijas veids	***Samaksātā summa (euro)***	***Līguma darbības termiņš***	***Līguma darbības termiņa neizpilde***	***Atmaksājamā summa (euro)***

vienreizēja kompensācija par darba vietu reģionā	2620,00	1827 (dienas)	603 (dienas)	864,73
vienreizēja papildu kompensācija par katru ārstniecības personas ģimenes locekli	1048,00	1827 (dienas)	603 (dienas)	345,89
uzturēšanās izmaksu kompensācija	3600,00	24 (mēneši)	0 mēneši	0,00
Kopā	7268,00			1210,62

Ņemot vērā minēto aprēķinu, tiesa secina, ka atmaksājamo finanšu līdzekļu apmērs nav noteikts patvaļīgi, bet gan atbilstoši faktiski iztērētajiem līdzekļiem, kuru apmērs atbilst lietas materiālos esošai informācijai.

No lietas materiāliem tiesa nekonstatē tādus objektīvus ārkārtas apstākļus, kas varētu būt par pamatu atbrīvot atbildētāju no pienākuma izpildes. Arī pats atbildētājs uz šādiem apstākļiem nav norādījis.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka pieteicēja ir pamatoti pieņēmusi Lēmumu par Līguma laušanu un uzlikusi pienākumu atbildētājam atmaksāt kompensācijas atlikušo daļu 1210,62 *euro* atbilstoši noteikumu Nr.158 43.punkta un Līguma 3.2.6.apakšpunkta noteikumiem.

[10] Administratīvā procesa likuma 256.[1] panta ceturtā daļa noteic, ja pieteikuma priekšmets ir publisko tiesību līguma izpildes pareizība, tiesa taisa spriedumu, kurā tiek konstatēts, vai publisko tiesību līgums ir izpildīts pareizi vai kā tas būtu pareizi jāizpilda.

Ievērojot minētajā tiesību normā noteikto, kā arī ņemot vērā tiesas iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja pareizi pilda līgumu, konkrētajos apstākļos pieprasot no atbildētāja saņemtās kompensācijas atlikušās daļas atmaksu. Savukārt atbildētājs ar Līgumu uzņemtās saistības nav izpildījis, un tam uzliekams pienākums to izpildīt, atmaksājot saņemtās kompensācijas daļu 1210,62 *euro*.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu” 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē. Ja atbildētājs ir privātpersona, valsts nodevu atlīdzina no privātpersonas finanšu līdzekļiem.

Tiesa konstatē, ka pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro*. Tā kā pieteicējas pieteikums ir apmierināts, tad no atbildētāja par labu pieteicējai piespriežama tās samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 256.[1] panta ceturto daļu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt Veselības ministrijas pieteikumu;

atzīt, ka Veselības ministrija pareizi pilda 2019.gada 9.oktobra Kompensācijas līgumu Nr. 01-32.2.5/383/2019;

uzlikt par pienākumu /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, pareizi izpildīt 2019.gada 9.oktobra Kompensācijas līguma Nr. 01-32.2.5/383/2019 3.2.6.apakšpunktu un atmaksāt saņemtās kompensācijas daļu

1210,62 *euro*;

piespriest no /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, par labu Veselības ministrijai tās samaksāto valsts nodevu 30 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M. Miķelsone

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.